
ANEKS GODIŠNJEM IZVJEŠTAJU
O ODRIVOM RAZVOJU ZA
2019. GODINU

Švedska
Sverige

SADRŽAJ

1	UVOD	3
2	O METODOLOGIJI	4
3	IZVJEŠTAJ O ODRŽIVIM CILJEVIMA	5
	3.1 Misija, ciljevi i pristup održivosti	5
	3.2 Indikatori održivosti i GRI Tabela	7

Ovaj dokument predstavlja osnovu za praćenje i izvještavanje o indikatorima održivosti privatnih kompanija na području BiH – Izvještaj o održivom razvoju kompanije. Dokumentom se želi unaprijediti sistem izvještavanja, kako bi se u okviru kompanija pratili indikatori koji će biti u skladu sa indikatorima održivog razvoja, te na osnovu kojih će se moći pratiti pozicioniranost kompanije u odnosu na druge kompanije u zemlji, regiji i globalno.

Postoji vjerovatnoća da se predloženi indikatori već prate u vašoj kompaniji, ali nisu prepoznati, uvršteni u godišnje izvještaje i o njima do sada nije izvještavano. Ovaj dokument nema za cilj usložnjavanje dosadašnjeg načina izvještavanja kompanija u BiH, već omogućava dodatno (aneks, ili sastavni dio Godišnjih izvještaja) proširenje novim indikatorima.

Ovaj okvir izvještavanja je pripremljen u sklopu projekta “Podrška pripreme za implementaciju Ciljeva održivog razvoja (SDGs) i angažiranje privatnog sektora”. Projekat finansira Švedska, a implementira Razvojni program Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini (UNDP u BiH). Izvještaj je rađen prema smjernicama i zahtjevima:

1. „Global Reporting Initiative“ (GRI)¹
2. UN Global Compact („Ten Principles of the UN Global Compact“²)
3. „SDG Compass“³
4. „SDG Impact Standards“⁴

1 Za više informacija: <https://www.globalreporting.org/how-to-use-the-gri-standards/resource-center/>

2 Za više informacija: <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

3 Za više informacija: SDG Compass online platform, www.sdgcompass.org

4 Za više informacija: <https://sdgimpact.undp.org/practice-standards.html>

Aneksom Izvještaja o održivom razvoju teži se obezbijediti transparentnog i opširnog uvida u strateška opredjeljenja kompanije o održivosti i ostvarenom učinku kada je u pitanju održivost. Kako bi se osigurao najveći standard u izradi izvještaja, ovaj dokument pripremljen je u skladu sa: GRI standardima organizacije „Global Reporting Initiative (Globalna Inicijativa za izvještavanje)“ i deset principa UN Global Compact (Globalni sporazum Ujedinjenih nacija) uz konsultacije sa SDG standardima uticaja („SDG Impact Standards“).

Fokus ovog dokumenta su izazovi u poslovanju kompanije i sva ključna pitanja povezana sa poslovanjem, sa stajališta kompanije a u kontekstu održivog razvoja. Sljedeća metodološka pravila i principi GRI standarda korištena su kao osnova za pripremu i izradu dokumenta: uključenost zainteresovanih strana, održivost, materijalnost i potpunost (za definisanje sadržaja) i tačnost, uravnoteženost, jasnost, uporedivost, pouzdanost i blagovremenost (za definisanje kvaliteta sadržaja).

Izbor materijalnih tema o kojima se izvještava prema GRI standardima se utvrđuje kroz dijalog sa Interesnim stranama. GRI smjernice za izradu izvještaja o održivom razvoju razlikuju nekoliko pojmova koji su bitni za izvještavanje. Prvo je bitno razlučiti da su glavne teme (područja djelovanja) one koje se vezuju za pojam održivog razvoja a to su: ekonomija, društvo i životna sredina (okoliš). GRI Standardi su

definisani prema ovome, tačnije unutar ovih tema. Ukupan broj standarda je dvadeset i četiri i unutar njih se definišu specifične teme (npr. unutar područja djelovanja/teme ekonomije nalazi se standard Ekonomska performansa, a razjašnjenje teme je stvorena i raspodijeljena direktna ekonomska vrijednost).

Dakle, standardi se koriste za izvještavanje o informacijama o uticajima organizacije u vezi sa ekonomskim, socijalnim i temama zaštite životne sredine (okoliša). Da bi pripremila izvještaj o održivosti u skladu sa GRI standardima, organizacija/kompanija primjenjuje principe izvještavanja za definisanje sadržaja izveštaja iz dokumenta “GRI 101: Osnove” kako bi identifikovala svoje materijalne ekonomske, socijalne i/ili teme zaštite životne sredine (okoliša). Ove materijalne teme određuju koje specifične standarde organizacija koristi za pripremu svog izveštaja o održivosti. Materijalne teme koje treba da budu pokrivene izvještajem su upravo one koje utiču na interesne strane, a i one na koje interesne strane imaju najveći uticaj. Za potrebe izrade ovog dokumenta o održivom razvoju, obrađene su teme i standardi koji su definisani kroz metodologiju o ocjenjivanju za dodjelu Nagrade za biznis lidere održivog razvoja, čime se pojam materijalne teme iz Izvještaja o održivom razvoju izjednačava sa pojmom tematska oblast iz metodologije za nagradu. Postoje dvije materijalne teme/tematske oblasti i to: **1. Ljudi i 2. Životna sredina (okoliš) i resursi.**

3 IZVJEŠTAJ O ODRŽIVIM CILJEVIMA –OBRAZAC

Izveštaj popunio/la:	
Datum pripreme izveštaja:	
Interna verifikacija (osoba):	
Izveštaj je dio dokumenta:	☐ Zaseban; ☐ Dokument:
Izveštaj se priprema:	☐ kvartalno; ☐ polugodišnje; ☐ godišnje; ☐ dvogodišnje

3.1 Misija, ciljevi i pristup održivosti

MISIJA:

VIZIJA:

**CILJEVI
ODRŽIVOG
RAZVOJA:**

	Cilj kompanije:	Indikator:	Prioritet u 2020.
	Cilj kompanije:	Indikator:	Prioritet u 2020.
	Cilj kompanije:	Indikator:	Prioritet u 2020.
	Cilj kompanije:	Indikator:	Prioritet u 2020.
	Cilj kompanije:	Indikator:	Prioritet u 2020.

Tabela 1: Godišnji ciljevi i indikatori i njihova veza sa Ciljevima održivog razvoja (SDG) za naredni izvještavani period

3.2 Indikatori održivosti i GRI Tabela

INDIKATORI ODRŽIVOSTI I GRI TABELA						
GRI STANDARD (NAZIV I GODINA)	SPECIFI NA TEMA	POJAŠNJENJE TEME	INDIKATOR	VRIJEDNOST INDIKATORA	UNGC PRINCIP	SDG
GRI 102 2016 OPŠTE OBJAVE						
GRI 102: OPŠTE OBJAVE 2016	102-1 NAZIV ORGANIZACIJE	Navesti naziv kompanije	Naziv		N/A	N/A
	102-6 TRŽIŠTA NA KOJIMA KOMPANIJA DJELUJE	Navode se geografske lokacije, odnosno zemlje i regioni na kojima kompanija djeluje	Broj zemalja u kojima kompanija djeluje:		N/A	N/A
	102-9 DOBAVLJA KI LANAC	Opisuje se dobavljački lanac i njegovi glavni elementi: broj dobavljača i njihove lokacije	Broj dobavljača		N/A	N/A

	102-10 ZNAčajne PROMJENE U ORGANIZACIJI I DOBAVLJAČKOM LANCU	Opisuju se promjene u lokaciji, organizaciji, aktivnostima, otvaranje, zatvaranje ili proširenje proizvodnje. Također se opisuju promjene u strukturi kapitala. Kada su u pitanju dobavljači, izvještava se o promjenama lokacija dobavljača, strukturi dobavljača i vezi sa njima (uključujući prekide saradnje ili odabir dobavljača).	1. Promjene u organizaciji 2. Promjena dobavljača		N/A	N/A
	102-11 PRINCIP PREDOSTROŽNOSTI	Navesti ukoliko i kako kompanija primjenjuje princip predostrožnosti	*kvalitativan indikator: opisati		N/A	N/A
	102-12 EKSTERNE INICIJATIVE (POVELJE, PRINCIPI...)	Navesti listu eksternih ekonomskih, socijalnih ili ekoloških principa, inicijativa koje je kompanija prihvatila ili potpisala	Broj povelja i inicijativa na koje se kompanija obavezala		N/A	N/A

	102-13 LANSTVO U UDRUŽENJIMA	Navesti listu asocijacija (nacionalnih ili internacionalnih) u koje je kompanija učlanjena	Broj udruženja čiji je član		N/A	N/A
	102-15 GLAVNI UTICAJI, RIZICI I PRILIKE	Prikazati tabelu u kojoj su navedeni ciljevi, indikatori i postignuća naspram ciljeva za izvještavani period	*Tabela br. 1 u poglavlju: Misija, ciljevi i pristup održivosti		N/A	N/A
	102-16 VRIJEDNOSTI, PRINCIPI, STANDARDI I NORME PONAŠANJA	Navesti opis vrijednosti, principa, standarda i normi ponašanja	*kvalitativan indikator: opisati		10	

	102-17 MEHANIZMI ZA SAVJETOVANJE	Navesti ukoliko postoje eksterni i interni mehanizmi za: savjetovanje na temu neetičkog ili nelegalnog djelovanja ili integriteta organizacije kao i prijavljivanje istog	*kvalitativan indikator: opisati		10	
	102-40 POPIS ZAINTERESOVANIH STRANA	Navesti listu zainteresovanih strana	Navesti glavne interesne grupe: zaposleni, kupci, potrošači, dobavljači, vlasnici, finansijeri, lokalna zajednica, socijalni partneri, organizacije civilnog društva		N/A	N/A
	102-43 NAČIN UKLJUČIVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA	Navesti na koji način se uključuju zainteresovane strane	Navesti način uključivanja zainteresovanih strana: ankete, fokus grupe, paneli, konsultacije s lokalnom zajednicom, savjetodavna tijela, pisane komunikacije, pregovaranje za kolektivne ugovore i/ili sindikalne strukture		N/A	N/A

MATERIJALNA TEMA LJUDI						
GRI STANDARD (NAZIV I GODINA)	SPECIFIČNA TEMA		INDIKATOR	VRIJEDNOST INDIKATORA	UNGC PRINCIP	SDG
GRI 201: EKONOMSKA PERFORMANSA 2016	GRI 201-1 DIREKTNA EKONOMSKA VRIJEDNOST	Navesti iznos u lokalnoj valuti (BAM) koja predstavlja rezultat slijedeće jednačine: prihod od prodaje minus trošak nabavljene robe podijeljeno sa brojem radnika (na godišnjem prosjeku)	1. BAM u 2016. 2. BAM u 2017. 3. BAM u 2018 4. BAM u 2019.		N/A	
GRI 401: ZAPOSLENOST 2016	GRI 401-1 ZAPOSLENOST I FLUKTUACIJA RADNE SNAGE	Navesti broj i procenat novozaposlenih tokom izvještavanog perioda po godinama, polu i obrazovanju	1. Broj novozaposlenih u 2019. 2. % novozaposlenih po starosnoj strukturi 3. % novozapsolenih po polu 4. % novozaposlenih po obrazovanju		6	
GRI 401: ZAPOSLENOST 2016	GRI 401-3 PORODILJSKO ODSUSTVO	Navesti da li je porodiljsko odsustvo obezbijedeno prema Zakonu ili drugačije	Napisati da li porodiljsko postoji i da li se koristi u skladu sa zakonom		6	

GRI 404: OBUKA I OBRAZOVANJE 2016	GRI 404-1 OBUKA I OBRAZOVANJE	Navesti prosječan broj sati tokom godine za jednog zaposlenog	Broj sati koje svaki zaposleni provede na obukama tokom godine		6	
GRI 405: RAZNOVRSNOST I JEDNAKA MOGU NOST 2016	GRI 405-1 RAZNOVRSNOST UPRAVLJA KIH TIJELA I UPOSLENIKA	Ovo poglavlje pruža kvantitativnu mjeru o različitosti unutar organizacije. Poređenja između široke raznolikosti zaposlenih i raznolikost upravljačkog tima nude informacije o jednakim prilikama. Ovi podaci takođe pomažu u procjeni koja pitanja mogu biti od posebnog značaja za određene segmente organa upravljanja ili zaposlenih. Navesti starosnu strukturu upravljačkih tijela (%), spolnu struturu upravljačkih tijela (%), procenat zaposlenih koji pripadaju ranjivim kategorijama	1. % strukture upravljačkih tijela po starosti 2. % struktura upravljačkih tijela po polu 3. % zaposlenih koji pripadaju ranjivim kategorijama		6	
	GRI 405-2 ODNOS OSNOVNE PLATE I NAKNADA (ZA MUŠKARCE I ŽENE)	Navesti da li je plata veća u procentima u odnosu na sektor poslovanja. Navesti da li ista primanja imaju muškarci i žene.	% izražena vrijednost ukoliko je plata zaposlenih veća od plata u sektoru		6	

MATERIJALNA TEMA: ŽIVOTNA SREDINA (OKOLIŠ) I RESURSI						
GRI STANDARD (NAZIV I GODINA)	SPECIFIČNA TEMA		INDIKATOR	VRIJEDNOST INDIKATORA	UNGC PRINCIP	SDG
GRI 301: MATERIJALI 2016	GRI 301-2 PROCENAT KORIŠTENIH MATERIJALA KOJI SU RECIKLIRANI	Udio recikliranih materijala koji su korišteni u proizvodnji u odnosu na ukupno korišten materijal u %	1. % recikliranih materijala koji su korišteni u proizvodnji u odnosu na ukupno korišten materijal xx 2. % recikliranih materijala koji su korišteni u proizvodnji u odnosu na ukupno korišten materijal xy 3. itd.		7, 8	
GRI 302 ENERGIJA 2016	GRI 302-1 POTROŠNJA ENERGIJE UNTAR KOMPANIJE	Navesti kolika količina energije je potrošena unutar kompanije. Takođe navesti razlog zašto je to tako, zašto je veća ili manja potrošnja energije.	1. Količina potrošene energije u % u tri posljednje godine za svaku vrstu energenta 2. Objasniti kvalitativno zašto je došlo od promjena u potrošnji		7, 8	
GRI 307: OKOLIŠNO POVINOAVANJE	GRI 307-1 NEPOVINOVANJE ZAKONIMA I REGULATIVI KOJI SE ODNOSI NA ŽIVOTNU SREDINU	Navesti ukoliko se kompanija suočila s plaćanjem novčanih kazni i/ili s postupcima pred sudom, arbitražom i sl. tijelima za nepridržavanje legislative i regulative koji se odnose na životnu sredinu	1. Kompanija je platila kaznu za nepovinovavanje zakonima i regulativi 2. Iznos kazne		8	

ANEKS GODIŠNJEM IZVJEŠTAJU O ODRŽIVOM RAZVOJU ZA 2019. GODINU

Napravljeno u okviru projekta “Podrška pripreme za implementaciju Ciljeva održivog razvoja (SDGs) i angažiranje privatnog sektora” kojeg finansira Švedska, a implementira Razvojni program Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini (UNDP u BiH).
Sadržaj je isključivo odgovornost autora.

■ ■ Švedska
■ ■ Sverige

